

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (The Research and Development) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ

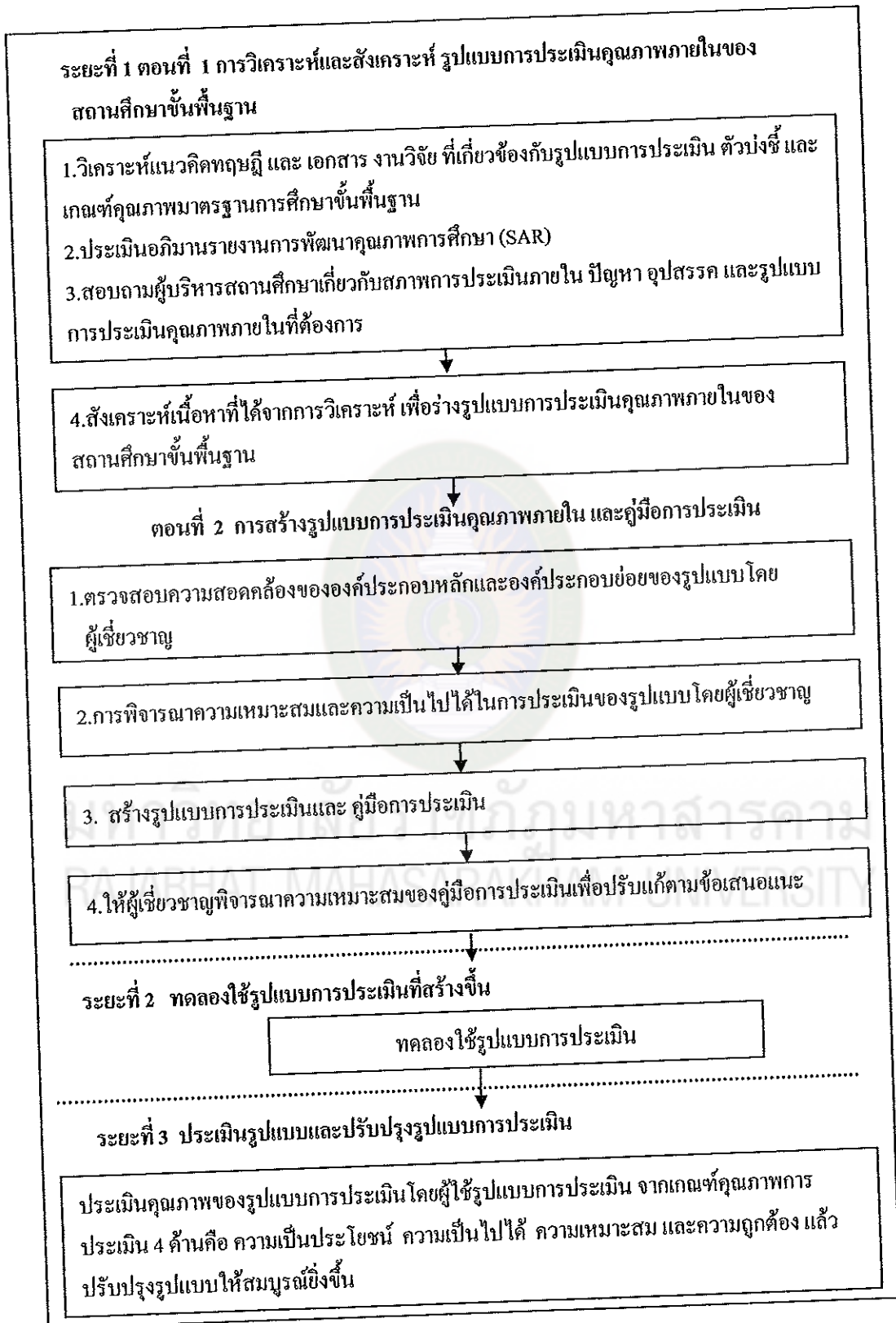
ระยะที่ 1 วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างรูปแบบ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการสร้างคู่มือการประเมิน

ระยะที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และปรับปรุงรูปแบบ

แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างรูปแบบ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนการวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. คำถามการวิจัย รูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาประเมินตนเองอย่างถูกต้อง สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและช่วยจัดเตรียมข้อมูลร่องรอย เอกสาร/หลักฐานที่สะท้อนถึงคุณภาพในแต่ละตัวบ่งชี้ ได้อย่างถูกต้อง เพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบ 3 ควรมีลักษณะเป็นอย่างไรและประกอบด้วยอะไรบ้าง

2. วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างรูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เป้าหมาย ได้รูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ซึ่งได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยมีคุณสมบัติ คือเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา มาอย่างน้อย 5 ปี มีประสบการณ์ในการรับการประเมินภายนอกรอบ 2 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินภายนอกสองในปี 2552 และมีผลการประเมินในภาพรวม ระดับดี จำนวน 20 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม โดยมีประเด็นสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการประเมินภายในของสถานศึกษา และแบบสัมภาษณ์ โดยมีประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ความต้องการรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำมาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเอกสาร

6. ระยะเวลาการวิจัย 3 เดือน

7. สถานที่ สถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

8. วิธีดำเนินการวิจัย

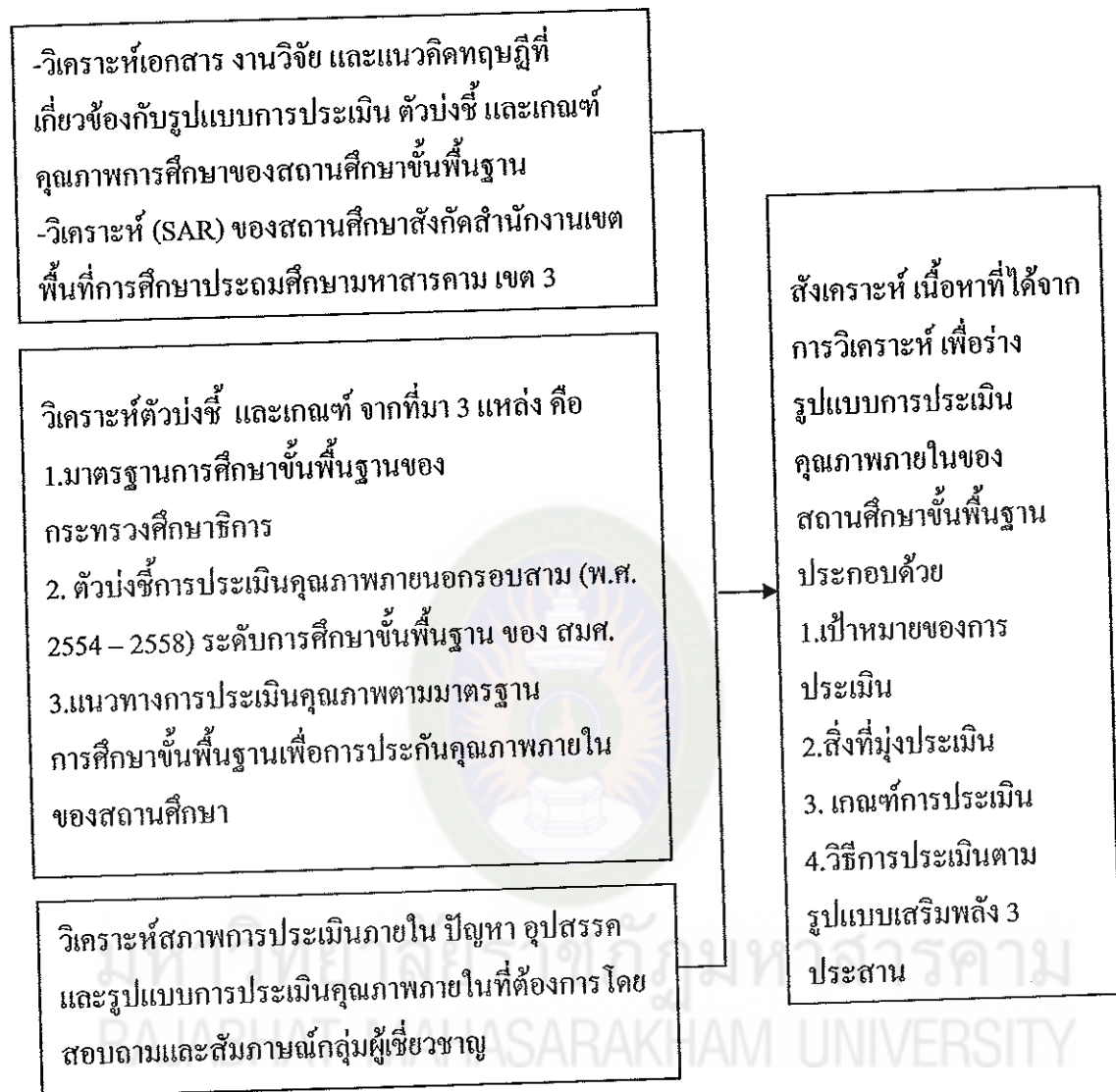
8.1 วิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบตัวบ่งชี้ และเกณฑ์คุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

8.2 วิเคราะห์รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (SAR) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

8.3 สอบถามกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับสภาพการประเมินภายใน และสัมพันธภาพเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินภายในที่ต้องการ การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน ที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากการสอบถาม และสัมพันธภาพ นัดหมายและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมพันธภาพ และ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการดำเนินการขั้นต่อไป

8.4 การวิเคราะห์ข้อมูล จากการสังเคราะห์เอกสารการสอบถาม และการสัมพันธภาพนำมาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นกรอบในการสร้างรูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

8.5 สังเคราะห์ เพื่อร่างรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนภาพที่ 5 ขั้นตอนการวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

9. ผลลัพธ์ ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย และรูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในและคู่มือการประเมิน

1. คำถามการวิจัย รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้อาจารย์ประเมินตนเองอย่างถูกต้อง สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและช่วยจัดเตรียมข้อมูลร่องรอย เอกสาร/หลักฐานที่สะท้อนถึงคุณภาพในแต่ละตัวบ่งชี้ ได้อย่างถูกต้อง เพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบ 3 ควรมีลักษณะเป็นอย่างไรและประกอบด้วยอะไรบ้าง

2. วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างรูปแบบและคู่มือการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

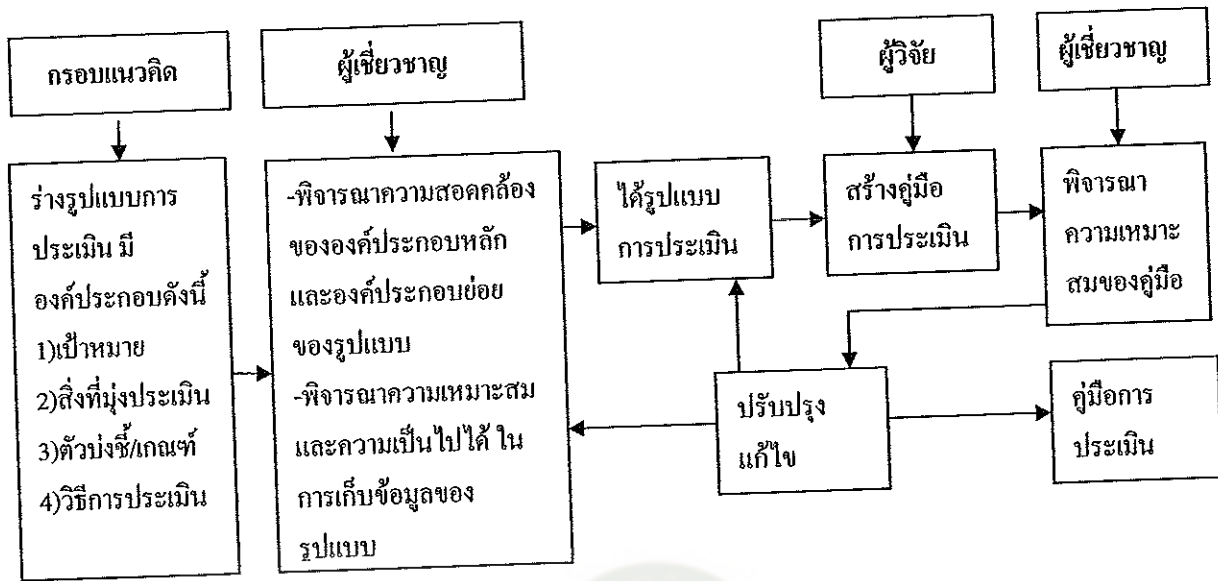
3. เป้าหมาย ได้รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคู่มือการประเมิน

4. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ที่ใช้ในขั้นตอนนี้ เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องขององค์ ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของรูปแบบ จำนวน 5 คน และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการประเมินของรูปแบบ จำนวน 17 คน

5. เครื่องมือการวิจัย แบบสอบถาม

6. ระยะเวลา 3 เดือน

7. วิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในและคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการตามขั้นตอน ดังแสดงในแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการประเมิน

7.1 การพิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้มา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมิน โดยใช้แบบสอบถาม

7.2 การพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ของรูปแบบการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ ในการพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบในรูปแบบการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยประยุกต์การสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 และ 3 ของเทคนิค เคลฟาย เป็นกรอบในการทำงาน โดยนำร่างรูปแบบการประเมินที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการเก็บข้อมูลตามองค์ประกอบในการประเมินภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งดำเนินการตามลำดับดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ที่ใช้ในขั้นตอนนี้ เป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีคุณสมบัติ คือเคยเป็นครู/ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน/ศึกษานิเทศก์ และมีประสบการณ์ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างน้อย 5 ปี และให้ความร่วมมือด้วยความตั้งใจและเต็มใจ ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย

8. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม

ลักษณะของเครื่องมือ ที่ใช้ในขั้นตอนนี้มีแบบสอบถาม 2 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับรูปแบบซึ่งได้จากการสังเคราะห์ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ 1) เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของการประเมิน 2) สิ่งที่มีประเมิน 3) ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน และ 4) วิธีการประเมิน นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีช่องแสดงความคิดเห็น 2 ช่อง คือ 1) ความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบ 2) ความเป็นไปได้ ในการประเมินตามองค์ประกอบของรูปแบบ ในช่องความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ขององค์ประกอบของรูปแบบได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

5 หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสม /มีความเป็นไปได้ ระดับ มากที่สุด ในการประเมิน

4 หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบมีความ เหมาะสม /มีความเป็นไปได้ ระดับ มาก ในการประเมิน

3 หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบมีความ เหมาะสม/มีความเป็นไปได้ ระดับปานกลาง ในการประเมิน

2 หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบมีความ เหมาะสม/มีความเป็นไปได้ ระดับน้อย ในการประเมิน

1 หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสม /มีความเป็นไปได้ ระดับน้อยที่สุด ในการประเมิน

แบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 มาวิเคราะห์ สร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยปรับแก้ไขเพิ่มเติมตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะไว้ในรอบที่ 1 พร้อมทั้งเพิ่มการแสดง ตำแหน่งของคำมัชฌิมา คำพิสัยระหว่าง กวอ ไทล์ และตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในรอบที่ผ่านมาเพื่อประกอบการพิจารณาการลงคำตอบเดิม เมื่อคำตอบในรอบที่ผ่านมา อยู่เหนือเขตพิสัยให้แสดงเหตุผลประกอบ

9. วิธีดำเนินการวิจัย

9.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยถึงผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง สรุปรายจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามแต่ละรอบ

9.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

9.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหา ฉันทามติ ผู้ทำการวิจัยทำการเปรียบเทียบคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน กับคำตอบของกลุ่ม โดยคำนวณหามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (Interquartile Range) โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

1) ค่ามัธยฐาน (Mdn หรือ Md) หาค่าความเหมาะสม (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2550 : 26)

$$\text{Mdn} = \frac{N+1}{2}$$

เมื่อ Mdn หมายถึง มัธยฐาน
N หมายถึง จำนวนข้อมูล

กำหนดเกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสมเรื่องที่สอบถาม ดังนี้

ค่ามัธยฐาน 5 หมายถึง เหมาะสมอย่างยิ่ง
ค่ามัธยฐาน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
ค่ามัธยฐาน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
ค่ามัธยฐาน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
ค่ามัธยฐาน 1 หมายถึง ไม่เหมาะสม

2) ค่าอินเตอร์ควอไทล์เรนจ์ (Interquartile Range) (ชูศรี

วงศ์รัตน์. 2550 : 51)

$$I.R = Q_3 - Q_1$$

เมื่อ I.R หมายถึง ค่าอินเตอร์ควอไทล์เรนจ์
Q₃ หมายถึง ค่าควอไทล์ที่ 3
Q₁ หมายถึง ค่าควอไทล์ที่ 1

Q_3 และ Q_1 หาโดยคำนวณจากสูตร

$$Q_x = L_0 + J \frac{\frac{NX}{4} - F}{f}$$

เมื่อ	Q	แทน	ค่าควอไทล์ที่ต้องการหา
	L	แทน	ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่ควอไทล์นั้นอยู่
	i	แทน	อันตรภาคชั้น
	N	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมด
	X	แทน	ตำแหน่งของควอไทล์นั้น
	F	แทน	ความถี่สะสมก่อนถึงชั้นคะแนนที่ควอไทล์นั้นอยู่
	f	แทน	ความถี่ของชั้นคะแนนที่ควอไทล์นั้นอยู่

กำหนดเกณฑ์การพิจารณาค่าความสอดคล้องกันของคำตอบ ดังนี้
 ค่า IR ตั้งแต่ 0.01 – 0.99 ถือว่า คำตอบมีความสอดคล้องกันสูงมาก
 ค่า IR ตั้งแต่ 1.00 – 1.99 ถือว่า คำตอบมีความสอดคล้องกันสูง
 ค่า IR ตั้งแต่ 2.00 – 2.99 ถือว่า คำตอบมีความสอดคล้องกันต่ำ
 ค่า IR ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป ถือว่า คำตอบไม่มีความสอดคล้องกัน

$$Q_1 = L + \left[\frac{N/4 - Fc}{f} \right] \quad (i)$$

$$Q_2 = L + \left[\frac{N/2 - Fc}{f} \right] \quad (i) = \text{mdn}$$

$$Q_3 = L + \left[\frac{3N/4 - Fc}{f} \right] \quad (i)$$

- L เป็นค่าของเขตล่างของชั้นที่ค่า ควอไทล์ที่ 1,2 หรือ 3 ตกอยู่
- N เป็นค่าจำนวนข้อมูลทั้งหมด
- Fc เป็นค่าความถี่สะสมของชั้นก่อนหน้าชั้นที่มีค่า ควอไทล์ ตกอยู่
- f เป็นค่าความถี่ของชั้นที่มี ควอไทล์ ตกอยู่
- i เป็นค่าความกว้างของชั้น

มีเกณฑ์ในการพิจารณาค้นหาสถิติของผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถามใน รอบที่ 1 และ 2 มีดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่มีค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์ ไม่เกิน 1.50 แสดงว่าตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบนั้น ได้รับฉันทามติ หรือ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน

ตัวบ่งชี้ที่มีค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์เกิน 1.50 แสดงว่าตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบนั้น ไม่ได้รับฉันทามติ หรือ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไม่สอดคล้องกัน

9.2.2 การวิเคราะห์ระดับความเหมาะสมของรูปแบบและความเป็นไปได้ในการเก็บข้อมูลตามองค์ประกอบต่าง ๆ พิจารณาจากค่ามัธยฐานที่คำนวณได้ในตัวบ่งชี้แต่ละตัวประกอบและมีเกณฑ์ในการแปลผลค่ามัธยฐาน ดังนี้

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่ารายการ หรือข้อความนั้นเป็นสารสนเทศเพื่อการประเมิน เนื่องจากมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ มากที่สุด ในการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่ามัธยฐาน 3.50 – 4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วย ว่ารายการ หรือข้อความนั้นเป็นสารสนเทศเพื่อการประเมิน เนื่องจากมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ มาก ในการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่ามัธยฐาน 2.50 – 3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ไม่แน่ใจ ว่ารายการ หรือข้อความนั้นเป็นสารสนเทศเพื่อการประเมิน เนื่องจากมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ ปานกลาง ในการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่ามัธยฐาน 1.50 – 2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ไม่เห็นด้วย ว่ารายการ หรือข้อความนั้นเป็นสารสนเทศเพื่อการประเมิน เนื่องจากมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ น้อย ในการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่ามัธยฐานต่ำกว่า 1.50 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่ารายการ หรือข้อความนั้นเป็นสารสนเทศเพื่อการประเมิน เนื่องจากมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ น้อยที่สุด ในการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์

9.3 การสร้างคู่มือในการประเมินภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือการประเมินภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยส่วน

ต่าง ๆ ดังนี้

9.3.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

9.3.2 กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

9.3.3 รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

9.3.4 เป้าหมาย / วัตถุประสงค์ของการประเมิน

9.3.5 ขั้นตอนวิธีดำเนินการในการประเมิน

9.3.6 แบบประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พิจารณาความเหมาะสมของคู่มือการประเมิน

การพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือการประเมิน โดยนำคู่มือให้
ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 คนพิจารณาความครอบคลุม ชัดเจน และความเหมาะสมของเนื้อหา
คู่มือพร้อมให้ข้อเสนอแนะแล้วดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะเพื่อนำไปทดลอง
ใช้ต่อไป

9.4 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือ คือ ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการประเมินด้านการวัดผลและผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา 4 คน

9.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อคู่มือการ
ประเมินภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยถามเกี่ยวกับความเหมาะสมและความชัดเจน
ด้านเนื้อหาสาระและลักษณะทางกายภาพของคู่มือ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

9.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินที่ให้ความเห็น
ต่อเนื้อหาในแต่ละข้อคำถามของแบบสอบถาม ต่อคุณลักษณะของคู่มือการประเมิน โดยใช้วิธี
หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้เชี่ยวชาญ (Index of Congruence : IOC) ของ Rovinelli and
Hambleton (สมนึก กัททิษณี, 2546 : 221) ข้อที่ได้ค่า IOC น้อยกว่า 0.50 แสดงว่าควร
ปรับปรุงตามเนื้อหานั้น

การคำนวณ IOC ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

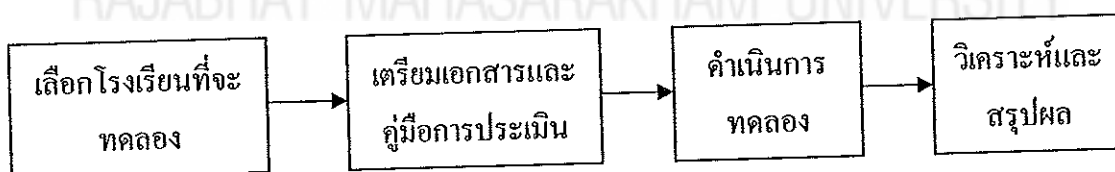
เมื่อ IOC แทน คำนีความสอดคล้องในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลลัพธ์ รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 และคู่มือการประเมิน

ระยะที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้น
 พื้นฐาน

1. คำถามการวิจัย รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นเมื่อนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง มีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร
2. วัตถุประสงค์ เพื่อทดลองใช้รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เป้าหมาย

การทดลองใช้รูปแบบการประเมิน ดำเนินการตามขั้นตอนดังแสดงใน
 แผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 การทดลองในรูปแบบการประเมิน

4. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนที่เต็มใจให้ร่วมมือในการทดลองจำนวน 1 แห่ง เพื่อเป็น
 ตัวแทนในการทดลองรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในครั้งนี้ ผู้มีส่วนร่วมในการทดลอง
 ประกอบด้วย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาของ โรงเรียน 3 กลุ่ม ได้แก่

4.1 กลุ่มผู้จัดการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการ
สถานศึกษา

4.2 กลุ่มผู้รับผลประโยชน์ ประกอบด้วย ผู้เรียน และผู้ปกครอง

4.3 กลุ่มผู้รับผลกระทบ ประกอบด้วย ชุมชน องค์กรหรือหน่วยงาน
ต่าง ๆ ที่ได้รับผลต่อเนื่องจากคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

5. เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

5.1 แบบประเมินคุณภาพภายใน

5.2 แบบรายงานผลการประเมินภายใน

6. ระยะเวลา ปีการศึกษา 2555

7. สถานที่ทำการวิจัย โรงเรียนบ้าน โนนเมืองประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

8. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผนการประเมินและเตรียมการประเมิน (ร่วมกำหนดจุดยืน)

1.1 กำหนดประเด็นการประเมิน (มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้)

1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ

1.3 ออกแบบวิธีการประเมิน

1.4 สร้างคู่มือและแบบประเมินคุณภาพภายใน โดยยึดตามแนวทางการ
ประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักและปรับให้เหมาะ
กับบริบทของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก

1.5 หาคุณภาพและความเหมาะสมของเครื่องมือ โดยใช้วิธีหาดัชนีความ
ของสอดคล้องระหว่างผู้เชี่ยวชาญ (Index of Congruence : IOC)

ขั้นที่ 2 ขั้นเสริมพลัง

2.1 คัดเลือกผู้มีส่วนร่วมในการประเมิน

2.2 อบรมให้ความรู้และทักษะการประเมิน สร้างความตระหนักความ
เข้าใจในรูปแบบการประเมินที่สร้างขึ้น(เสริมพลัง)

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการประเมิน

3.1 ดำเนินการตามแผน

3.2 จัดตั้งอำนวยการความสะดวก ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากร

- 3.3 กำกับติดตามให้ข้อมูลย้อนกลับและให้การเสนอแนะ
- ขั้นที่ 4 ขั้นวิเคราะห์สรุปผลและสะท้อนผลการประเมิน
- 4.1 รวบรวมและจัดระบบข้อมูล
- 4.2 วิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมาย
- 4.3 สรุปผลการประเมิน และสะท้อนผลการประเมิน
- 4.4 จัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายใน
- ขั้นที่ 5 ขั้นนำเสนอผลการประเมินและการนำผลการประเมินไปใช้

ประโยชน์

- 5.1 รายงานผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชน
- 5.2 นำผลการประเมิน ไปใช้วางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

- 5.3 จัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อรองรับการประเมินภายนอก
- การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล จากการสังเกต สอบถาม การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอโดยการบรรยาย ในส่วนการเก็บข้อมูลจากแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการให้คะแนนการประเมินตามคู่มือการประเมิน

9. ผลลัพธ์ ได้ทราบคุณภาพของรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบเสริมพลัง 3 ประสาน ภายหลังจากนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. คำถามการวิจัย ผลการประเมินรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบเสริมพลัง 3 ประสาน จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทดลองใช้รูปแบบ เป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

3. เป้าหมาย ได้ผลการประเมิน รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทดลองใช้รูปแบบ

4. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ขั้นตอนนี้ คือผู้ทดลองใช้รูปแบบในการประเมิน จำนวน 30
คนประกอบด้วย 3 กลุ่มคือ

4.1 กลุ่มผู้จัดการศึกษา ประกอบด้วย ครูทุกคนของโรงเรียน จำนวน 5 คน
และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน โดยตัดตัวแทนผู้ปกครองไปอยู่ในกลุ่มผู้รับ
ผลประโยชน์และตัดตัวแทนพระภิกษุสงฆ์

4.2 กลุ่มผู้รับผลประโยชน์ ประกอบด้วย ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรม
กับทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและเต็มใจให้ความร่วมมือในการเป็นคณะกรรมการประเมิน
จำนวน 10 คน ตามสัดส่วนของจำนวนนักเรียน ดังนี้ ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ชั้นละ 1 คน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6
ชั้นละ 2 คน

4.3 กลุ่มผู้รับผลกระทบ ประกอบด้วยผู้แทนชุมชน องค์กรหรือหน่วยงาน
ต่าง ๆ ที่ได้รับผลต่อเนื่องจากคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และเข้าร่วมกิจกรรม
กับสถานศึกษาเป็นประจำ จำนวน 10 คน จากตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 คน
ตัวแทนฝ่ายปกครองท้องถิ่นบ้านโนนเมือง หมู่ 5 จำนวน 1 คน และหมู่ 9 จำนวน 1 คน
ตัวแทนสภาวัฒนธรรมตำบลยางท่าแจ้ง จำนวน 2 คน และตัวแทนชุมชนบ้านโนนเมือง หมู่ 5
จำนวน 2 คน และหมู่ 9 จำนวน 2 คน

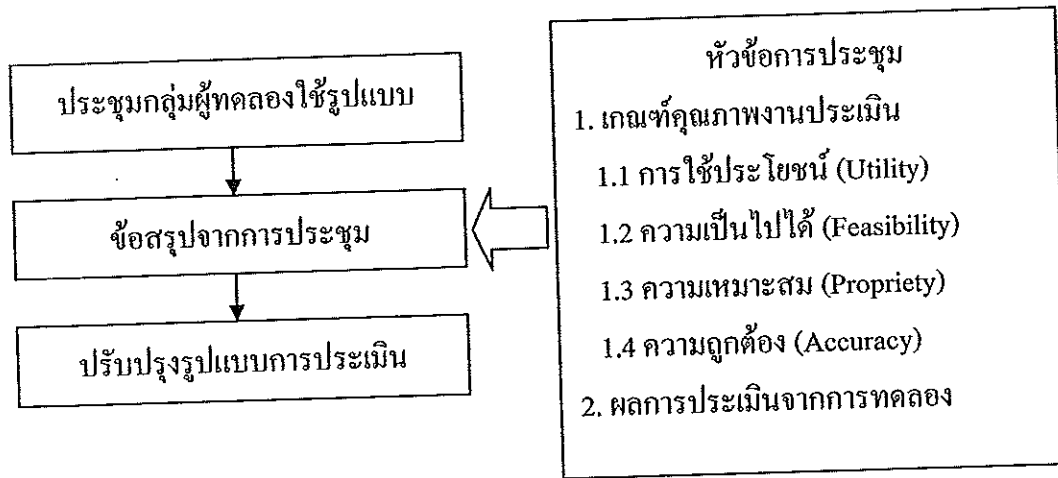
5. เครื่องมือการวิจัย แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการประเมิน

6. ระยะเวลาการวิจัย 2 เดือน

7. สถานที่ทำการวิจัย โรงเรียนบ้านโนนเมืองประชาสรรค์ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

8. วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินรูปแบบการประเมิน เป็นขั้นตอนของการประเมินรูปแบบการ
ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภายหลังจากนำไปทดลองใช้ใน
สถานการณ์จริง ขั้นตอนในการประเมินรูปแบบการประเมินที่สร้างขึ้น แสดงไว้ใน
แผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 การประเมินรูปแบบการประเมิน

การดำเนินการและการเก็บข้อมูล

ใช้การประชุมรับฟังความคิดเห็น ผู้วิจัยจัดการประชุมผู้ใช้รูปแบบในการประเมินที่เป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับการประเมินในการนำผลการประเมินไปใช้ และเพื่อพิจารณารูปแบบการประเมิน โดยใช้เกณฑ์คุณภาพงานประเมิน และผลการประเมินจากการทดลองเป็นหัวข้อในการประชุม

เกณฑ์คุณภาพงานประเมิน ที่เสนอโดยคณะกรรมการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการประเมินเอกสารและโครงการทางการศึกษา (Joint Committee on Standard for Education Evaluation) ประกอบด้วย 4 หมวด คือ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554 : 178 – 180)

8.1 มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility Standard) ผลการประเมินต้องเป็นประโยชน์ในการตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมทันเวลา และมีผลต่อการนำไปใช้

8.2 มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) การประเมินสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เหมาะสมกับสถานการณ์ ปฏิบัติได้ ยอมรับได้ ประหยัดและคุ้มค่า

8.3 มาตรฐานความเหมาะสม (Propriety Standard) การประเมินความเหมาะสมตาม กฎ ระเบียบ จรรยาบรรณ คำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้เกี่ยวข้อง และผู้ได้รับผลกระทบจากการประเมินกำหนดข้อตกลงของการประเมินอย่างเป็นทางการ แก้ไขปัญหาความ

ขัดแย้งด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส รายงานผลอย่างตรงไปตรงมา เปิดเผย นึกถึงข้อจำกัดของการประเมิน ให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน สิทธิส่วนบุคคล และประเมินอย่างยุติธรรมมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม

8.4 มาตรฐานความถูกต้อง (Accuracy Standard) การประเมินต้องใช้เทคนิคที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อสรุป ข้อเสนอแนะที่เพียงพอต่อการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มีงประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินรูปแบบการประเมิน โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเห็นที่มีต่อรูปแบบการประเมิน

นำผลสรุปจากการประชุม และการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินรูปแบบการประเมิน มาใช้ปรับปรุงรูปแบบการประเมินให้สมบูรณ์ในขั้นสุดท้าย

9. ผลลัพธ์ ได้รูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบเสริมพลัง 3 ประสาน ที่ปรับปรุงจนสมบูรณ์ในขั้นสุดท้าย

ตารางที่ 12 สรุปขั้นตอนการวิจัย

คำถาม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการวิจัย	เครื่องมือวิจัย	ผลลัพธ์
1. รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เหมาะสม ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง	1. เพื่อสร้างรูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	1. วิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ ตัวอย่าง และเกณฑ์คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. สอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการประเมินภายใน ปัญหาอุปสรรค และรูปแบบการประเมินภายในที่ต้องการ 3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสารและการสอบถาม นำมาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นกรอบในการสร้างรูปแบบ 4. สังเคราะห์ เพื่อรูปร่างรูปแบบ 5. การสร้างรูปแบบและคู่มือ	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์	ได้รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบเสริมพลัง 3 ประสาน
2. รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในที่สร้างขึ้นเมื่อนำไปทดลองใช้ ในสถานการณ์จริง มีคุณภาพหรือไม่อย่างไร	2. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผนและเตรียมการประเมิน ขั้นที่ 2 ขั้นเสริมพลัง ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการประเมิน ขั้นที่ 4 ขั้นวิเคราะห์ผลและสะท้อนผลการประเมิน ขั้นที่ 5 ขั้นนำเสนอผลการประเมินและการนำไปใช้ประโยชน์	1. แบบประเมินคุณภาพภายใน 2. แบบรายงานผลการประเมิน	ได้ทราบคุณภาพของรูปแบบการประเมิน
3. ผลการประเมินรูปแบบจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทดลองใช้รูปแบบ เป็นอย่างไร	3. เพื่อประเมินรูปแบบการประเมิน	1. ประชุมผู้ให้รูปแบบการประเมินเพื่อประเมินรูปแบบการประเมิน 2. นำข้อสรุปจากการประชุม ไปปรับปรุงรูปแบบการประเมิน 3. สรุปผลและรายงานผลการวิจัย	แบบประเมิน คุณภาพของรูปแบบการประเมิน	ได้รูปแบบเสริมพลัง 3 ประสาน ที่สมบูรณ์

ตารางที่ 13 ปฏิทินการปฏิบัติงาน

ลำดับที่	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมย่อย
1	1.ประเมินบริบทขององค์กร	1. เก็บข้อมูลภายในโรงเรียน
2-3	2. เตรียมการประเมิน	2.1 ออกแบบการประเมิน 2.2 เตรียมคู่มือการประเมิน 2.3 สร้างเครื่องมือการประเมิน 2.4 หาคุณภาพและความเหมาะสมของเครื่องมือ
	3.กำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	3.1 กำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ประเมิน 3.2 กำหนดผู้ประเมิน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการประเมิน
4	4.เตรียมความพร้อมของบุคลากร (เสริมพลัง)	4.1 อบรมให้ความรู้และทักษะการประเมิน สร้างความตระหนักความเข้าใจในรูปแบบการประเมินที่สร้างขึ้น 4.2 ชี้แจงคู่มือการประเมิน
5-8	5.ดำเนินการประเมิน	1. ดำเนินการประเมินตามปฏิทินที่กำหนด 2. จัดสิ่งอำนวยความสะดวก 3. กำกับติดตาม ให้ข้อมูลย้อนกลับและให้การเสนอแนะ
9-11	6.วิเคราะห์ สรุปผลและสะท้อนผลการประเมิน	1. รวบรวมและจัดระบบข้อมูล 2. วิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมาย 3. สรุปผลการประเมิน และสะท้อนผลการประเมิน 4. จัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายใน (SAR)
12	7.นำเสนอ/เผยแพร่ผลการประเมิน 8.นำข้อมูลย้อนกลับ ไปปรับปรุงการทำงาน	-ประชุมนำเสนอผลการประเมินและสร้างการยอมรับร่วมกัน ในการนำข้อเสนอแนะไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
13-14	9.ส่งรายงานการประเมิน 10.จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อรับการประเมินภายนอก	-ส่งรายงานการประเมินและจัดทำรายงานการประเมิน -จัดทำสารสนเทศ/เอกสารหลักฐานเพื่อรับการประเมินภายนอก
15-16	11.ประเมินรูปแบบการประเมิน และสรุปผลการประเมิน	-ประชุมเพื่อประเมินรูปแบบการประเมิน -จัดทำรายงานสรุปผลการประเมิน -ปรับปรุงรูปแบบการประเมิน